

Blíží se září – Měsíc biopotravin

(cp) – Na co se mohou v září těšit čeští ekologičtí zemědělci? Vedle desítek dnů na farmách, speciálních exkurzí, soutěží a trhů, které v Měsíci biopotravin pravidelně připravují ekologičtí sedláci, výrobci, prodejci i nevládní organizace pro širokou veřejnost, existují v září i akce, které se připravují pro změnu pro ně. Soutěže Biopotravina roku, Bioakademie i Biosummit patří mezi ně. Nenechte si je ujít.

Česká biopotravina roku

Už jen do 6. srpna letošního roku mají čeští výrobci biopotravin čas, aby přihlásili své výrobky do 14. ročníku soutěže Česká biopotravina. Slavnostní vyhlášení vítězů proběhne na začátku září – Měsíce biopotravin.

Soutěž probíhá ve čtyřech kategoriích – Biopotraviny živočišného původu, Biopotraviny rostlinného původu, Biovýrobky pro gastronomii, pochutiny a ostatní. Samostatnou kategorií, včetně hodnocení, tvoří soutěž o nejlepší biovíno. O celkovém vítězi soutěže a držiteli titulu Česká biopotravina 2015 již tradičně rozhoduje porota v čele s Pavlem Maurerem.

Hlavní váhu při posuzování mají chuťová a vizuální kritéria, hodnotí se ale i podíl tuzemských surovin, celkový nápad či inovativní přístup. V hodnotící komisi zasedají pravidelně zástupci Státní zemědělské a potravinářské inspekce či Ministerstva zemědělství. Kontrolu správného značení zajišťuje kontrolní a certifikační organizace KEZ o. p. s.

Přihlášky do soutěže je potřeba doručit na adresu PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců do 6. srpna 2015. Hodnocení vzorků vín proběhne 19. srpna v degustačním sále Národního vinařského centra ve Valticích. To nejlepší víno bude součástí hodnocení všech dalších výrobků.

Slavnostní vyhlášení výsledků se uskuteční 2. září 2015 v rámci Biosummitu 2015, slavnostní předání cen pak proběhne 10. září 2015 při společenském večeru mezinárodní konference ekologického zemědělství Bioakademie 2015 v Lednici. Vítěz soutěže má právo užívat pro vítězný výrobek označení Česká biopotravina, doplněný příslušným letopočtem. Jako hlavní cenu výrobce vítězné biopotraviny získá vícedenní inspirační pobyt v Norimberku, který zahrnuje i vstup na mezinárodní veletrh biopotravin BIOFACH 2016, jenž se koná ve dnech 10.–13. února 2016.

Logo s ročníkem 2014 mohou spotřebitelé nalézt například na Bio konopném sádle z přeštických prasat z Biofarmy Sasov, na

Černíkovických okurkách Miloše Kurky ze Zahrady Černíkovice a Bio cukrovém hrášku z Horiňácké farmy v Hrubé Vrbce. Nejlepším biovinem se v loňském roce stalo Rulandské šedé, oranžové víno, výběr z hroznů 2013, vinařství Víno Marcinčák.

Soutěž vyhlašuje PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců, partnerem soutěže je Nürnberg Messe GmbH v zastoupení společnosti PROveletrhy, s. r. o. Soutěž je pořádána pod záštitou ministryně zemědělství a potravinářské inspekce Martiny Kláně.

Bioakademie 2015

Již po patnácté přivítá ve dnech 10. až 12. září malebné prostředí lednického zámku zemědělce, výrobce biopotravin, prodejce i zástupce státní správy a neziskových organizací na odborné konferenci Bioakademie. Nenechte si ujít zajímavé novinky z ekologického zemědělství, neformální setkání s lidmi z oboru a skvělou zahraniční exkurzi, tentokrát do Maďarska k Tokaji.

Letošní ročník je zaměřený na podporu a rozvoj kvality produkce v ekologickém zemědělství. V dopoledním programu 10. září si účastníci mohou vyslechnout z úst zástupců Ministerstva zemědělství informace o možnostech podpory pro ekologické zemědělství a ekologickou produkci. Odpoledne je pak věnováno odbornému bloku přednášek zaměřených na výsledky výzkumných projektů z oblasti ekologického zemědělství. Celý den končí tradičním a oblíbeným slavnostním večerem v areálu lednického zámku, kde proběhne vyhlášení výsledků soutěže Nejlepší sedlák Svazu PRO-BIO, Česká biopotravina 2015 a Nejoblíbenější bioprodejna Svazu PRO-BIO. Druhý den následují oblíbené exkurze, tentokrát dvoudenní výlet na ekofarmy do Maďarska, do kraje tokajského vína a maďarského šedého skotu.

Na co se můžete těšit

Vývoj a současný stav EZ a trhu s biopotravinami v ČR

(Ing. Andrea Hrabalová – externí konzultantka ÚZEI)

Ekologické zemědělství zaznamenalo za poslední dekádu bouřlivý rozvoj. Česká republika patří mezi deset zemí světa s nejvyšším podílem ploch v EZ na celkové zemědělské půdě. Každý rok u nás stoupá počet výrobců i distributorů biopotravin, dynamicky roste oblast distribuce a třetím rokem zaznamenáváme také oživení zájmu o biopotraviny mezi spotřebiteli. Za poslední dekádu vzrostl trh s biopotravinami v České republice téměř čtyřnásobně. Vývoj ekologického zemědělství v ČR, podobně jako v ostatních zemích EU, je významně ovlivňován zemědělskou politikou, zejména stabilizační podporou v rámci tzv. Programů rozvoje venkova. Nový PRV pro léta 2014 až 2020 vstupuje v platnost právě letos.

Sociální zemědělství v České republice

(Ing. Jan Moudrý, Ph.D. – Jihočeská univerzita, Zemědělská fakulta, katedra rostlinné výroby a agroekologie; Mgr. Tomáš Chovanec – MAS Lužnice a CpkP Jižní Čechy; Mgr. Eliška Hudcová – AREA viva)

Přestože se sociální zemědělství v Evropě objevuje již několik desetiletí, v Čechách se s ním teprve seznamujeme. Letos poprvé našlo odezvu i v dotačních programech. Sociální zemědělství je definováno jako propojení sociální a zemědělské sféry v rámci zemědělských činností, které vedle produkční funkce přináší pozitivní externality v podobě podpory znevýhodněných osob.

Právě oblast integrovaného zemědělství, které bylo ještě donedávna v zemědělství limitováno, získává v zemědělském i sociálním sektoru největší ohlas. Na základě současných evropských trendů i vývoje v ČR lze v následujících letech očekávat dynamický růst sociálního zemědělství a otevírání dalších možností pro jeho přímou podporu.

Vývoj systému ochrany jaderovin v režimu EZ

(Ing. Václav Psota, Ph.D. – Biocont Laboratory)

Jadrovin jsou v České republice nejpěstovanější ovocné dře-

viny. Z pohledu nároků na ochranu proti chorobám a škůdcům patří mezi nejnáročnější plodiny. V rámci občanského sdružení Biosad, které sdružuje pěstitele ovoce, firmy a výzkumníky, začíná fungovat poradenský servis pro ekologické, ale také integrované ovocnáře. Od roku 2012 jsou řešeny tři výzkumné projekty (NAZV QJ1210209 a QJ1210275 a TAČR TA02020168), které mají jako jeden z cílů vyvíjet metody ochrany ovocných dřevin v režimu EZ. Stále u nás zaostává znalost použití dostupných přípravků a technologií. Lze očekávat, že v případě zájmu ovocnářů, firem a výzkumných organizací se u nás dostane systém ochrany jaderovin v EZ během několika let na stejnou úroveň jako v zahraničí.

Výsledky testování prostředků ochrany a výživy polních plodin v EZ

(Ing. Martin Bagar, Ph.D. – BIOCONT LABORATORY, spol. s r. o.)

Produkce v ekologickém pěstování na orné půdě se v České republice v současné době zaměřuje na extenzivní způsoby pěstování. A to i v úrodných oblastech, kde mají intenzifikační vstupy své opodstatnění. To je částečně způsobeno nedostatkem zkušeností s metodami ochrany a výživy. Z toho důvodu byla provedena řada hodnocení nových produktů, pro získání informace o možnosti jejich využití v praxi. V současné době je k dispozici řada metod a produktů na přírodní bázi, které lze ke zlepšení pěstelských výsledků využít. Cílem pokusů je získat s těmito metodami zkušenosti a nabídnout je pěstitelům.

Strategie hodnocení kvality a autenticity potravin

(Prof. Ing. Jana Hajšlová, CSc., Doc. Dr. Ing. Věra Schulzová – Ústav analýzy potravin a výživy; Vysoká škola chemicko-technologická v Praze)

V ekologicky pěstovaných plodinách je možno očekávat nízké, případně nedetekovatelné obsahy látek pocházejících z chemizace zemědělství, jako jsou rezidua pesticidů. Někdy se upozor-

ňuje na riziko zvýšeného obsahu rostlinných toxinů či kontaminace mykotoxinů, toto však nebylo jednoznačně prokázáno. Moderní vybavení laboratoří a sofistikované analytické metody umožňují sledování reziduí nepovolených látek i na velmi nízkých hladinách. Pro tyto účely jsou vyvíjeny a aplikovány multidetekční metody, které umožňují identifikaci a kvantifikaci až stovek látek v rámci jedné analýzy. Pozornost výzkumu je také soustředěna na studium biologicky aktivních látek s pozitivním účinkem na zdraví konzumenta a vlivu podmínek zpracování a skladování na jejich hladiny. V praxi jsou zaváděny šetrné postupy zpracování potravin, zachovávající v co nejvyšší míře nutriční hodnotu výchozí suroviny.

Organizátorem Bioakademie je PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců. Detailnější informace o programu a možnostech registrace najdete na <http://www.pro-bio.cz/bioakademie/>

Biosummit 2015

Po čtyřech letech se v Praze opět koná Biosummit – mezinárodní odborná konference pro ekologické zemědělství. V dvoudenním programu zaměřeném na možné přínosy ekologického zemědělství ve vztahu k přírodním zdrojům a ochraně půdy a stoupající význam ekologického zemědělství v rozvoji regionů vystoupí řada zahraničních i českých přednášejících. Cílem konference je propojit klíčové osobnosti z řad zemědělců, politiků, obchodníků, zemědělských zájmových organizací a vědeckých pracovníků a nabídnout vzhled do současných témat. Akce proběhne ve dnech od 2. do 3. září, v prostorách Ministerstva zemědělství.

Ekologické zemědělství je tradičně vnímáno jako extenzivní způsob hospodaření s nižším výnosem. V přednášce věnované ekonomickým aspektům zemědělství ve vztahu k udržitelnosti otevře prof. Friedhelm Taube z Univerzity Kiel (Německo) diskusi, zda musí být intenzita a udržitelnost nutně vnímány jako protiklady a co

v tomto ohledu může nabídnout ekologické zemědělství. Jaké jsou přísliby ekologického zemědělství ve vztahu k půdě a její úrodnosti a jaká je skutečnost, bude tématem prezentace Miroslava Floriana z Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského. Jeden celý blok přednášek bude zaměřen na stoupající význam ekologického zemědělství v rozvoji regionů. Na základě praktických příkladů se dozvíte, jak lze efektivně spolupracovat s místními samosprávami v udržitelném rozvoji městských aglomerací. Zajímavou spoluprací s městem Vídní na téma zdravého stravování představí Bernhard Kromp, ředitel Biofarschung Austria. Způsoby, jakými lze pozvednout ekonomiku celého regionu, ukáže na projektu BioRegio Bayern 2020 Klaus Wiesinger z Bavorského zemského ústavu pro zemědělství. Úspěšné domácí projekty budou prezentovat Lidka Mužíková ze společnosti Agrofito či Milošlav Knížek, Bemagro, oba majitelé mléčných farem.

Aktuální situaci podpor v právě se rozvíjejícím Programu rozvoje venkova i stručný nástin toho, co můžeme očekávat od připravovaného nového evropského nařízení, představí v programu konference zástupci Ministerstva zemědělství.

Součástí programu je i Biotrh 2015 v prostorách Národního zemědělského muzea, na kterém budou nabízet své produkty pouze ekologičtí farmáři. Zde také proběhne večer společenské setkání účastníků i hostů konference.

Konferenci osobně zahájí ministr zemědělství Marian Jurečka, který akci udělil také osobní záštitu.

Biosummit se koná v rámci Měsíce biopotravin. Organizátoři konference jsou společnost Felicius a Česká technologická platforma pro ekologické zemědělství, odbornými partnery Bioinstitut, ÚKZÚZ, FiBL, PRO-BIO Svaz EZ a IFOAM EU Group.

Registrovat se můžete již dnes na www.biosummit.eu. Vstupné na přednášky je zdarma. ■

O pastevním výkrmu prasat

(cp) – V rámci výstupů výzkumného projektu NAZV QI101A164, jehož jedním z cílů bylo získat poznatky o kvalitě masa národních plemen, byl testován sezónní pastevní výkrm může být vhodným ekonomickým řešením pro malé a středně velké chovatele tohoto extenzivního krajového plemene. Výzkum potvrdil v některých ohledech snížené ekonomické náklady i vyšší kvalitu masa.

Pro plemeno uchovávané jako genetický zdroj bez dalšího zušlechťování a s nižšími nároky byla navržena extenzivní technologie, která spočívá v uplatnění sezónního výkrmu na pastvě při zkrmování kompletních krmných směsí složených z tuzemských komponentů.

Vedle dílčího snížení provozních nákladů byla prokázána také úspora nákladů na jadrná krmiva. Neméně významným bonusem je zlepšení kvality masa, které společně s welfare příznivým chovem umožňuje konečný produkt umístit na trh jako produkt s přidanou hodnotou.

Navržená technologie představuje souhrn opatření, která při správných chovatelských a marketingových praktikách mohou souhrnně znamenat celkové zlepšení ekonomických ukazatelů produkce a lepší šance na udržení tohoto jedinečného genotypu při životě.

Detailní informace o projektu můžete nalézt v metodice pro chovatele „Výkrm na pastvě jako alternativní systém chovu přeštického prasete“, která je k dispozici v el. verzi zde: http://www.vuzv.cz/sites/File/Aktuality/2015/Metodika_pro_chovatele_2014_Dostalova.pdf. ■

Příručka Základy ekologického zemědělství

(cp) – Aktualizované vydání publikace Základy ekologického zemědělství je metodickou pomůckou, která nabízí rychlý vzhled do systému ekologického zemědělství. Praktický průvodce všem začínajícím ekologickým zemědělcům, stejně jako vhodný výukový materiál pro pedagogy i zemědělské poradce.

V příručce najdete stručný a přehledný popis základních principů, předpisů a zákonů EZ, informace o kontrolách a přehled hlavních rozdílů vůči konvenčnímu zemědělství. Nástin vývoje ekologického zemědě-

lství v České republice, jeho přínosy k půdní úrodnosti, ochraně krajiny a biodiverzitě či vztah EZ ke GMO jsou doplněny praktickými poznámkami zkušených autorů a nabízí tak čtenáři srozumitelný a rychlý vzhled do problematiky. Přehlednou formou jsou zde popsány základní rozdíly v rostlinné a živočišné produkci, nechybí ani popisná kapitola o ekologickém chovu včel a akvakultuře. Stručné texty jsou doplněny fotografiemi a odkazy na další informační zdroje.

Autory příručky jsou Jan Dvorský a Jiří Urban. Vydal

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský jako druhé aktualizované vydání. Příručka v tištěné formě je až do rozehraní zásob dostupná zdarma a je možné si o ni napsat na e-mail: ivana.komprsova@ukzuz.cz, tel.: 543 548 386. ■

Stránku připravila Kateřina Čapounová, Česká technologická platforma pro ekologické zemědělství

